

Manner-Suomen kuntakonsernien, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätökset vuonna 2022

14.6.2023

Manner-Suomen kuntakonsernien, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätökset vuonna 2022

Tässä muistiossa kuvataan toukokuussa 2023 julkistettujen tilinpäätöstietojen pohjalta Manner-Suomen kuntatalouden kehitystä. Tarkastelu kattaa peruskuntien lisäksi kuntayhtymät- ja kuntakonsernit. Ahvenanmaan kuntatalous on rajattu tarkastelun ulkopuolelle. Tarkastelun perusteena ovat kuntien, kuntayhtymien ja kuntakonsernien ulkoiset laskelmat, joissa sisäiset erät on eliminoitu ja liikelaitokset yhdistetty rivi riviltä. Asukas-kohtaisissa luvuissa käytetään viimeisintä virallista eli 31.12.2022 väkilukua.

Kuntakohtaisissa tilinpäätöstiedoissa on otettava huomioon se, että 3 kuntaa ole saanut toimitettua valtiokonttoriin vuoden 2022 lopullisia tilinpäätöstietoja. Näiden kuntien kohdalla kahdessa on käytetty helmikuussa saatujen vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden lukuja ja yhden kohdalla kunnan sivuilta sattuja keskeisiä tietoja (ei toimittanut TParviota helmikuussa. Myös kuntakonsernien kohdalla huomioitavaa on se, että 7 kuntakonsernia ei ole saanut toimitettua tietoja ja näiden kohdalla käytetään vuoden 2021 tilinpäätöstietoja (imputointi). Kuntayhtymien osalta vuoden 2022 tiedot puuttuivat 5:ltä yhtymältä, joten niiden tiedot on imputoitu vuoden 2021 tilinpäätösten mukaisilla tiedoilla.

Kuntalain 114 §:n mukaan kuntien tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Kuntakonserni sisältää kunnan oman organisaation, mukaan lukien kunnan liikelaitokset, sekä eri yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) tarkoittama määräysvalta. Konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi suhteellisella yhdistelyllä kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä ja siinä otetaan huomioon kunnan osakkuusyhteisöt.

Vuodesta 2017 lähtien arviointimenettely on perustunut kunnan taseeseen kertyneen alijäämän lisäksi myös kuntakonserneja koskeviin tietoihin. Kuntalain 118 §:n mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää kuntakonsernin taseeseen kertyneen alijäämän perusteella tai muiden rahoituksen riittävyttä ja vakavaraisuutta kuvaavien kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnuslukujen perusteella.

NOSTOT JA KESKEISET HAVAINNOT

- **Kuntakonsernien** käyttötalouden nettomenot eli toimintakate kasvoi peräti 6,4 % vuoteen 2021 verrattuna. Korkea kasvun taustalla oli erityisesti toimintakulujen yli 6 prosentin kasvu.
 - Konsernien vuosikate oli noin 6,39 mrd. euroa (1 155 €/as.). Vuosikate heikkeni vuodesta 2021 noin 360 milj. eurolla, vuosikate oli negatiivinen kahdeksalla kuntakonsernilla. Tilinpäätöstietojen perusteella sekä alijäämäisten konsernien määrä (20 -->24), että taseeseen kertyneen alijäämän määrä (-43,2 milj. euroa --> -47,2 milj. euroa) kasvoivat kuitenkin lievästi.
 - Konsernien lainamäärä kasvoi noin 980 milj. eurolla noin 43,38 mrd. euroon (7 840 €/as.).
 - Vuonna 2017 käyttöön otetut kuntakonsernin arviointimenettelyn kriteerit toteutuvat taseen kertyneellä alijäämällä vuosien 2021 ja 2022 tilinpäätöksissä kahdella kunnalla: Kyyjärven kunnalla ja Pertunmaan kunnalla.
 - Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan konsernien lisäksi myös kuntiin. Vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella Kauhajoen kaupungilla ja Lemminkäisten kunnalla oli yhä vuoden 2017 taseeseen kertynyttä alijäämää, joka olisi tullut kattaa vuoden 2022 loppuun mennessä. Myös arviointimenettelyssä mukana olleella Haapajärven kaupungilla on yhä alijäämää.
-
- **Manner-Suomen kuntien** vuosikate heikkeni noin 350 miljoonalla eurolla noin 3,44 mrd. euroon (n. 622 €/as.). Vuosikate oli yhä korkea riittäen kattamaan sekä poistot että nettoinvestoinnit.
 - Talouden heikkeneminen selittyi toimintakatteen korkealla kasvulla, jota verorahoituksen hyvä kasvukaan ei korvannut.
 - Toimintatulojen väheneminen, -5,6 %, edesauttoi toimintakatteen nousemista korkealla tasolla.
 - Verotulojen kasvu oli vähäisempää kuin vuonna 2021, mutta ennakoitun suuruisen (5,3 %).
 - Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä kasvoi 14, kun edellisvuonna niitä oli 8.
 - Kuntien lainakanta väheni noin 0,44 mrd. eurolla noin 18,69 mrd. euroon (3 378 euroa/asukas)
-
- **Kuntayhtymien** vuosikate pysyi lähes edellisvuoden tasolla riittäen kattamaan poistot, mutta ei nettoinvestointeja. Tilikauden tulos oli 110 milj. euroa positiivinen, vaikkakin heikkeni edellisvuodesta vajaalla 50 milj. eurolla.
 - Toimintakulut ja -tuotot kasvoivat edellisvuoden tapaan varsin voimakkaasti ja molemmat lähes yhtä paljon, n. 6 prosenttia eli hieman yli 1 mrd. euroa.
 - Sairaanhoidopiirien tulokset paranivat selvästi tilinpäätösarvotiedoista, joiden mukaan tulokset olivat selvästi negatiiviset, kun lopullinen yhteenlaskettu tulos oli 50 milj. euroa positiivinen.
 - Nettoinvestoinnit (310 milj. eurolla) ja lainakanta (1,01 mrd. eurolla) kasvoivat voimakkaasti.
 - Negatiivisen vuosikatteen kuntayhtymien määrä oli 15, kun edellisvuonna niitä oli 13.
 - Taseessa oli kertynyttä alijäämää 15 kuntayhtymällä, kun edellisvuonna sitä oli 16:lla. Kertyneen alijäämän yhteismäärä kuitenkin laski selvästi edellisvuodesta (laskua 93 milj. euroa) ollen yhteensä enää -24 milj. euroa.
 - Kuntayhtymiä, joilla on kuntalain alijäämän kattamissäännösten vastaisesti kattamatonta alijäämää, oli kaksi. Näiden osalta ei kuitenkaan käynnistetä arviointimenettelyä, koska ne ovat jo tehneet suunnitelman alijäämän kattamiseksi.

Kuntakonsernit – vuosikate pysyi vahvana ja lainakanta kasvoi edelleen

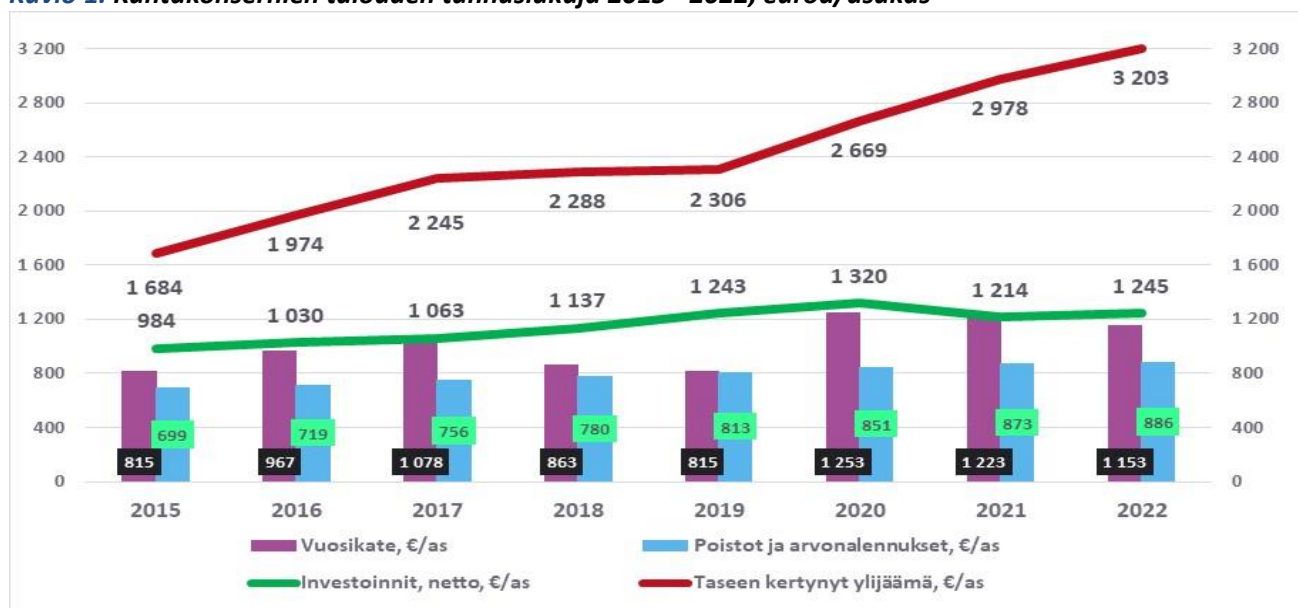
Manner-Suomen kuntakonsernien talouden keskeiset tunnusluvut vuosilta 2017-2022 sekä tunnuslukujen muutoksia on esitetty taulukossa 1. (Huom.: puuttuvat kunnat ja imputointi)

Taulukko 1. Kuntakonsernien talouden muutos vuosina 2017–2022, mrd. euroa

	2017 TP	2018 TP	2019 TP	2020 TP	2021 TP	2022 TP	Muutos mrd. € 2021-2022	Muutos % 2021-2022
Toimintakate	-25,97	-26,92	-28,03	-28,85	-29,85	-31,77	1,92	6,4 %
Verotulot	22,39	22,27	22,85	23,78	25,36	26,66	1,30	5,1 %
Käyttötal. valtionosuudet	9,70	9,61	9,78	12,22	11,28	11,91	0,63	5,6 %
Verorahoitus yht.	32,09	31,89	32,63	36,00	36,65	38,56	1,91	5,2 %
Rahoituserät, netto	0,22	0,23	-0,13	-0,25	-0,05	-0,40	-0,35	700,0 %
Vuosikate	5,91	4,74	4,48	6,89	6,75	6,39	-0,36	-5,3 %
Poistot	4,15	4,28	4,47	4,68	4,82	4,90	0,08	1,7 %
Vuosikate - poistot	1,76	0,46	0,01	2,21	1,93	1,49	-0,44	
Tilikauden tulos	1,85	0,45	0,35	2,33	2,04	1,69	-0,35	-17,0 %
Nettoinvestoinnit	-5,83	-6,24	-6,83	-7,27	-6,70	-6,89	-0,19	8,0 %
Vuosikate - nettoinvestoinnit	0,08	-1,50	-2,35	-0,38	0,05	-0,50	-0,55	
Lainakanta	34,62	35,99	39,05	41,17	42,40	43,38	0,98	2,3 %
Rahavarat	7,56	7,37	7,78	9,26	9,70	10,93	1,23	12,7 %
Taseen kertynyt yli-/alijäämä	12,31	12,55	12,67	14,69	16,43	17,73	2,02	7,9 %
Veroprosentti, painotettu	19,92	19,87	19,90	19,96	20,02	20,01		-0,01 %-yksikköä

Kuntakonsernien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni vuoden 2021 hyvästä tuloksesta. Tulos laski 2,04 mrd. eurosta 1,69 mrd. euroon. Vuoden 2022 tilikauden tulos oli negatiivinen 94 kuntakonsernilla (48 vuonna 2021, 30 vuonna 2020, 218 vuonna 2019 ja 186 vuonna 2018). Edellisten tilikausien yli- tai alijäämät huomioiden konserneilla oli yhteenlaskettuna taseeseen kertynyttä ylijäämää hieman yli 17,7 mrd. euroa (3 161 €/as.) vuonna 2022. Tilinpäätöstietojen perusteella 24 konsernilla oli taseessa kertynyttä alijäämää yhteensä noin -47,2 milj. euroa. Kertynyttä alijäämää omaavat kunnat olivat noin 85 prosenttisesti alle 10 000 asukkaan kuntia ja näistä 14 oli alle 5 000 asukkaan kuntia. Prosenttiluvut olivat vastaavia vuonna 2021 ja 2020.

Kuvio 1. Kuntakonsernien talouden tunnuslukuja 2015 - 2022, euroa/asukas

Vaikka vuosina 2018, 2019, 2021 ja myös 2022 em. luvut heikkenivät, niin sekä alijäämäisten konsernien määrä, että taseeseen kertyneen alijäämän määrä oli laskenut selvästi vuosien varrella, sillä vielä vuonna 2014 oli 103 konsernilla taseessa kertynyttä alijäämää yhteensä noin 771,7 milj. euroa.

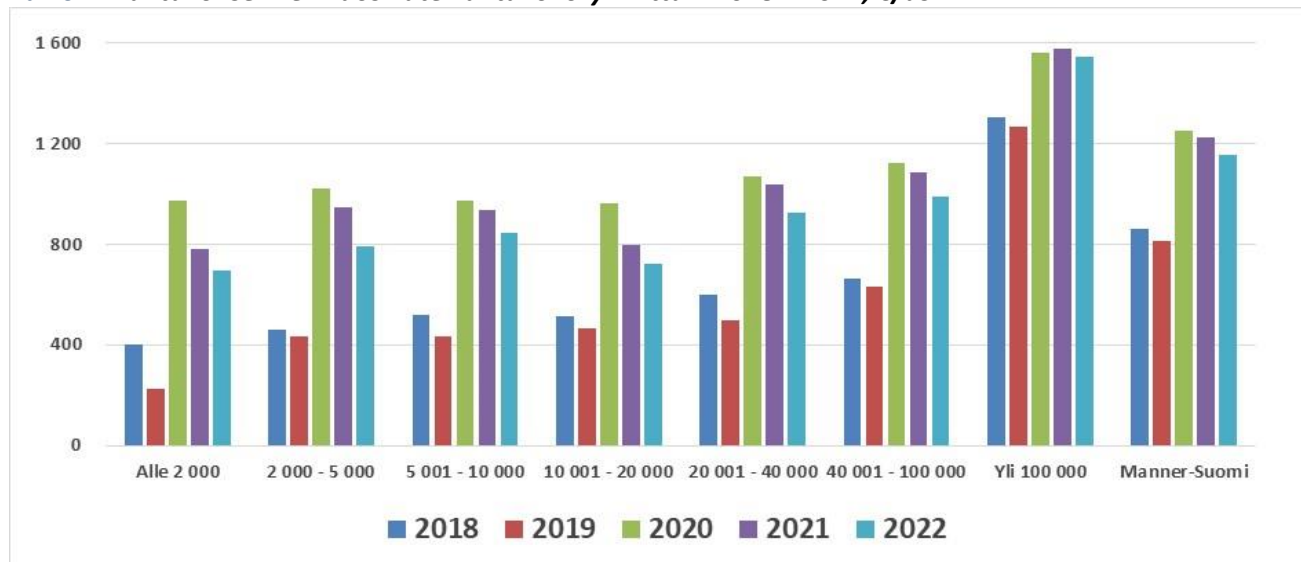
Kuntakokoryhmittäin tarkasteltuna konsernien taseen kertyneestä ylijäämästä kuului noin 11,98 mrd. euroa yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmälle. Tästä Helsingin osuus on noin 6,97 mrd. euroa. Helsingin ylijäämä kasvoi noin 412 milj. euroa. Myös muiden tämän kuntakokoryhmän konsernien pois lukien Turku (Jyväskylä, Kuopio, Tampere, Espoo, Lahti, Vantaa ja Oulu) taseen kertynyt ylijäämä kasvoi.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate oli noin 6,39 mrd. euroa eli 1 155 euroa/asukas, laskua vuoteen 2021 oli noin 360 milj. euroa. Vuosikate oli kuitenkin negatiivinen kahdeksalla konserneilla, kun vuonna 2021 kaikki olivat positiivisia ja vuonna 2020 se oli negatiivinen vain yhdellä kuntakonsernilla. Vastaavasti vuonna 2019 vuosikate oli negatiivinen 21 kuntakonsernilla. Vuoden 2022 negatiiviset vuosikatteen kuntakonsernit olivat kaikki alle 10 000 asukkaan kuntia ja näistä viisi alle 2 000 asukkaan kuntaa. Kaikki kahdeksan kuntakonsernia oli väestöään nopeasti menettäviä (yli -2,0 %/v).

Kuntakokoryhmittäin vuosikatteen heikkenivät kaikissa kuntakokoryhmissä (Kuvio 2.). Vuonna 2022 vuosikate laski vähiten yli 100 000 kokoryhmässä. Muissa ryhmissä lasku jatkui jo toista vuotta perätysten. Vuosikate oli edelleen vuonna 2022 (vuosikate €/as. tarkastellen) paras yli 100 000 asukkaan ryhmässä (1 548 €/as) ja heikoin 10 000 – 20 000 asukkaan ryhmässä (721 €/as). Prosentuaalisesti eniten vuosikate tipahti 2 000 – 5 000 asukkaan ryhmässä (lähes 15 %).

Vuosikatteen muutoksen syihin voidaan sanoa, että karkeasti ottaen mitä suurempi kuntakonsernikokoryhmä sitä suurempi verotulojen kasvu, esim.: yli 100 000 ryhmällä 6,6 % kasvu ja alle 10 000 asukkaan ryhmällä keskimäärin 2 %. Valtionosuuksissa oli tasaisempaa vaihtelua, mutta suurinta kasvu oli yli 100 000 asukkaan ryhmässä (7,7 %). Myös toimintakatteen kasvussa oli kokoryhmittäin suurehkoa vaihtelua, mutta kovinta kasvu oli yli 100 000 asukkaan ryhmässä (7,7 %). Näin tulopuolen kasvu korvasi menopuolen kasvua.

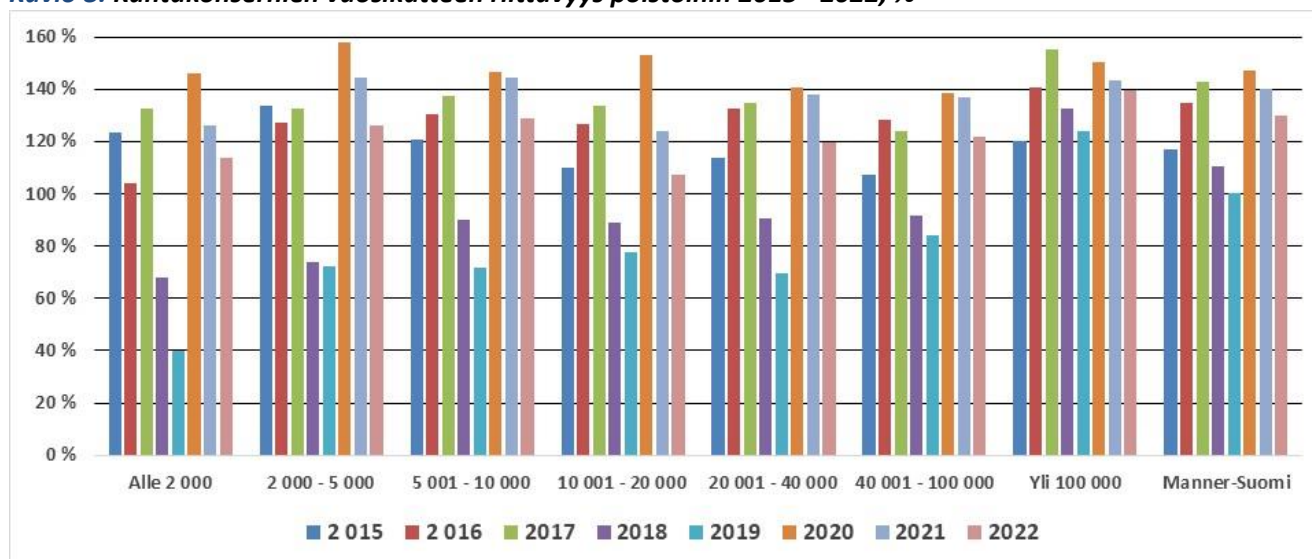
Kuvio 2. Kuntakonsernien vuosikate kuntakokoryhmittäin 2018 – 2022, €/as

On kuitenkin muistettava, että kun tarkastellaan kuntakonsernin kokoryhmiä, niin yksittäisen kuntakonsernin kehitys voi muuttaa koko ryhmän tulosta. Yli 100 000 asukkaan kokoryhmässä Helsingin kaupungin vuosikate (1,36 mrd. €), tilikauden tulos (0,45 mrd.€) ja taseen kertynyt ylijäämä (6,97 mrd. €) olivat yhä niin hyviä, että ne vaikuttavat selvästi ryhmän ja myös koko Manner-Suomen vastaaviin tietoihin. On myös huomattava, että pienimpien kuntakokoryhmien tulokset voivat vielä muuttua, kun saadaan käyttöön niiltä vuoden 2022 tilinpäätökset (nyt imputoitu 2021 tiedot).

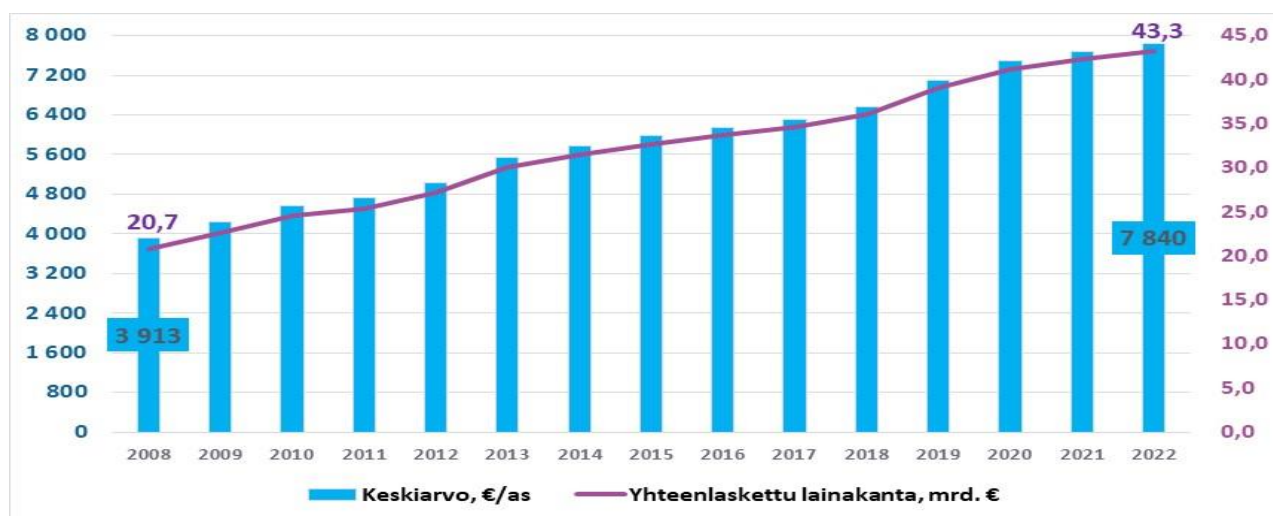
Kuntakonsernien vuosikatteiden riittävyys poistoihin on parina viime vuonna laskenut selvästi. Vuonna 2019 ainoastaan yli 100 000 asukkaan ryhmässä vuosikate riitti kattamaan poistot ja pienimmässä kuntakokoryhmässä vuosikate oli riittänyt vain alle 40 prosenttiin poistoista. Nyt vuoden 2022 vuosikate oli vielä niin hyvä, että se riitti kaikissa kokoryhmissä kattamaan poistot. Vuosikate riitti 198 (247 vuonna 2021 ja 263 vuonna 2020) yksittäisellä konsernilla poistojen ja 125 (182 vuonna 2021 ja 181 vuonna 2020) konsernilla nettoinvestointien kattamiseen. Luvut heikkenivät parista viime vuodesta, mutta olivat paremmat kuin näitä edeltäneiden vuosien kehityssuunta. Vuonna 2019 vuosikate riitti 73 konsernilla poistojen ja 60 konsernilla nettoinvestointien kattamiseen.

Kuvio 3. Kuntakonsernien vuosikatteiden riittävyys poistoihin 2015 - 2022, %

Yli 100 000 asukkaan kuntakonsernit erottuvat selvästi muusta kuntakentästä. Suurten kaupunkien osuus konsernien vuosikatteesta on lähes 60 prosenttia, taseen kertyneestä ylijäämästä noin 65 prosenttia, lainakanasta noin 50 prosenttia ja nettoinvestoinneista yli 50 prosenttia. Toimintakatteesta suurten kaupunkien osuus on kuitenkin vain noin kolmasosa. Tämä johtuu osittain siitä, että toimintatuloista tästä kuntakokoryhmästä tulee noin 43 prosenttia. Maakunnittain tarkasteltuna Uusimaa erottuu noin 30 prosentin osuudella keskeisistä talouden tunnusluvuista.

Kuvio 4. Kuntakonsernien lainakannan kehitys 2008 – 2022, euroa/asukas ja mrd. euroa

Kuntakonsernien lainakanta oli vuoden 2022 lopussa noin 43,4 mrd. euroa eli 7 840 euroa/asukas (Kuvio 4). Lainakanta kasvoi noin 980 milj. euroa vuodesta 2021 eli 2,3 prosenttia. Euromääräisesti lainakanta kasvoi vähemmän kuin useampina viime vuosina. Euromääräisesti ja prosentuaalisesti eniten lainan määrä kasvoi yli 100 000 asukkaan kuntakonsernin kokoryhmässä (3,5 % ja yli 600 milj. €). 2 000 – 5 000 kokoryhmässä lainan määrä laski hieman.

Kuntakokoryhmittäiset osuudet konsernien lainakannasta ovat viime vuosina säilyneet lähes samoina. Yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmällä on 50 prosentin osuus ja alle 2 000 asukkaan ryhmällä alle prosentin osuus Manner-Suomen kuntakonsernien lainakannasta. Kuntakonsernien suhteellinen velkaantuneisuus pysyi viime vuosien tasolla ollen vuonna 2022 82,3 prosentissa ja omavaraisuusaste laski hieman 40,9 prosenttiin. Luvut olivat huomattavasti heikommät kuin peruskunnilla ja konsernitasollakin heikommät kuin vuosina 2015-2018. Kuntakonsernien nettoinvestoinnit eivät kuitenkaan kasvaneet lähellekään velkoja vastaavalla määrällä, nettoinvestoinnit kasvoivat noin 190 miljoonalla eurolla 6,89 miljardiin euroon. On kuitenkin huomattava, että varsinaiset investoinnit (brutto) kasvoivat vuodesta 2021 lähes 1,0 mrd. eurolla. Nettoinvestointien vähäistä kasvua selittääkin pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen kasvu lähes vastaavalla summalla.

Kuntakonsernien velkaantumiskehityksessä näkyy myös merkittävien investointien ja toimintojen siirtyminen peruskunnista konserniyhtiöissä, kuntayhtymissä ja muissa yhteisöissä toteuttavaksi. Konsernien velkamääriä tarkasteltaessa on myös otettava huomioon, että esitettyihin velkamääriin sisältyvät mm. suurten kaupunkien erittäin merkittävät infrahankeet, kuten Länsimetro- ja raitiotiehankeet sekä esimerkiksi sairaanhoitopiirien merkittävät rakennushankkeet.

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2022 oli kuntakonserneilla noin -1,15 mrd. euroa eli -208 euroa/asukas negatiivinen. Negatiivisuus on kasvanut vuodesta 2021, mutta pysynyt matalalla tasolla vielä (esim.: -2,95 mrd. euroa eli -536 €/as. vuonna 2019). Toiminnan ja investointien rahavirta oli 176 konsernilla positiivinen, määrä kasvoi 17 konsernilla vuodesta 2021. Rahavirran negatiivisuus ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia rahavaroja vähentämällä taikka ottamalla uutta lainaa.

Kunnat ovat voineet vuodesta 2017 lukien päätyä kuntakonsernien taloudellisten tunnuslukujen perusteella arviointimenettelyyn. Vuosien 2021 ja 2022 käytössä olevien konsernitilinpäätöstietojen perusteella arviointimenettelyn tunnusluvut täyttäviä kuntia on kaksi. Vuonna 2019 arviointimenettelyssä ollut Kyyjärven kunta täyttää edelleen alijäämäkriteerin (yli -500 e/as. ja yli -1 000 e/as.). Samaten vuonna 2021 menettelyssä olleet Pertunmaan kunta toteuttaa yhä alijäämäkriteerin. Kyyjärvi on vähentänyt taseen kertynyttä alijäämää runsaasti viime vuosina, joten uuden menettelyn aloittaminen ei ole tarpeen. Sen sijaan Pertunmaan talous on mennyt edelleen alaspäin vuonna 2022 ja uuden menettelyn aloittaminen voi olla tarpeellista vuonna 2023.

Arviointimenettelyyn tulevien kuntien määrä on pysynyt oletettua matalammalla tasolla, sillä kuntalakia uudistettaessa arvioitiin mukaan tulevan jopa 20 kuntakonsernia vuosien 2012 ja 2013 tilinpäätösten perusteella. Vuosien 2013 ja 2014 tilinpäätösten perusteella menettelyyn olisi tullut noin 13 kuntaa ja vuosien 2014 ja 2015 tilinpäätösten mukaan kahdeksan kuntaa. Vuosien 2015 ja 2016 kuntakonsernitilinpäätösten mukaan yhdelläkin konsernilla ei toteutunut kaikkia neljää kriteeriä ja vain yhdeksällä konsernilla täyttyi lainamäärää kuvaava kriteeri. Vuosien 2016 ja 2017 tilinpäätösten mukaan ei aloitettu arviointimenettelyjä.

Kuntien pysyi vahvana – vuosikate riitti edelleen poistoihin ja nettoinvestointeihin

Kuntien talouden tunnusluvut eivät juurikaan muuttuneet alkuvuodesta julkistetuista tilinpäätösarvioista. Toimintamenoja löytyi kuitenkin kunnissa lisää ja toimintatuotot vähenivät. Tämä johti toimintakateen hienoiseen kasvuun euromääräisesti ja kun verorahoitus pysyi samalla tasolla, niin vuosikate heikkeni hieman vuoden 2022 tilinpäätösarvioista. Tilikauden tulos ja taseen kertynyt ylijäämä jäivät vastaavasti alle helmikuun tietojen.

Tilinpäätöstietojen perusteella kuntien vuosikate heikkeni hieman yli 345 miljoonaa euroa vuodesta 2021, jolloin vuosikate oli vielä verraten vahva. Kuntien vuoden 2022 vuosikate (622 €/as.) oli laskusta huolimatta yhä kolmanneksi korkein euroa/asukas –luku kuntien nykyisessä tilinpitojärjestelmässä.

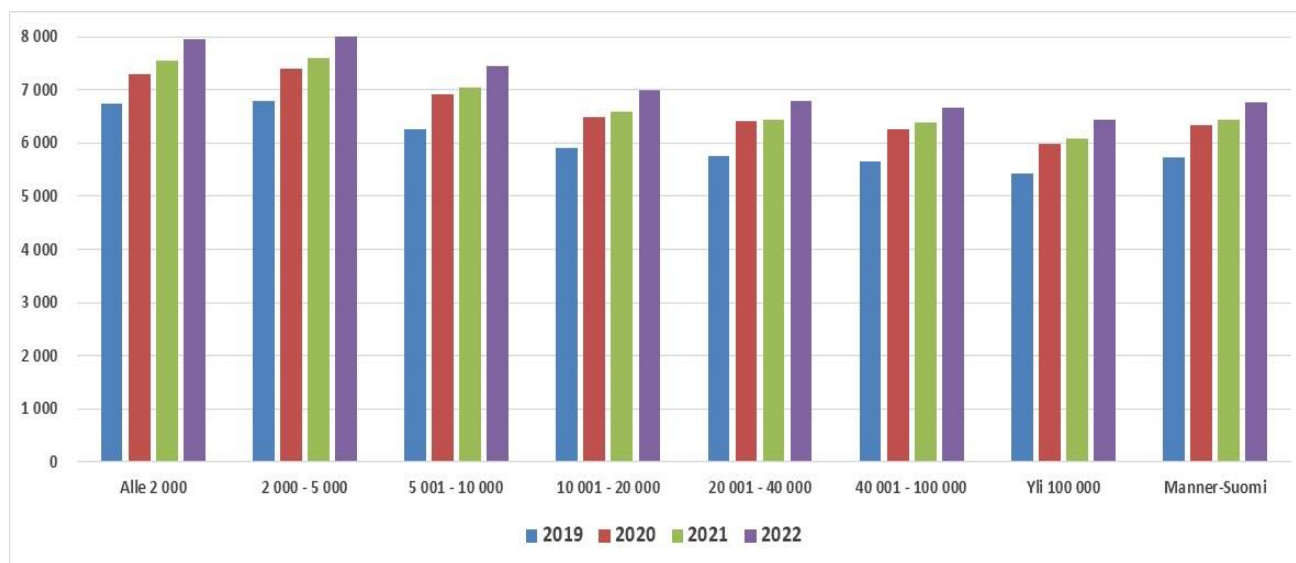
Vuosikate oli parin viime vuoden tapaan selvästi yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Vaikka toimintakate heikkeni yli 2,3 miljardia euroa, niin verorahoituksen hyvä kasvu piti vuosikatteen edellisvuoden tapaan varsin vahvana (taulukko 2). Toimintakate heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua vuoteen 2021 verrattuna ja toimintatuotot vähenivät (mm. koronatuotot vähenivät). Kuntien tilikauden tulos oli kuitenkin selvästi positiivinen 1,16 miljardia euroa. Tilikausi oli kuitenkin negatiivinen 89 kunnassa, kun vuonna 2021 tulos oli negatiivinen 60 kunnassa. Mutta kuntien yhteenlaskettu taseen kertynyt ylijäämä kasvoi lähes 15 miljardiin euroon. Samanaikaisesti 18 kunnalla oli taseessa kertynyttä alijäämää, alijäämäisten kuntien määrä kasvoi neljällä vuodesta 2021.

Taulukko 2: Kuntien talouden muutos vuosina 2018-2022, mrd. euroa

	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Muutos mrd. € 2021-2022a	Muutos % 2021-2022a
Toimintatuotot, sis. valm. omaan käyt.	7,81	7,55	7,21	8,35	8,10	-0,25	-3,0
Toimintakulut	36,91	37,90	38,43	40,64	42,49	1,85	4,6
Toimintakate	-29,10	-30,36	-31,22	-32,28	-34,39	2,11	6,5
Verotulot	22,32	22,91	23,83	25,42	26,77	1,35	5,3
Käyttötal. valtionosuudet	8,46	8,64	11,01	10,08	10,74	0,66	6,5
Verorahoitus yht.	30,78	31,55	34,83	35,50	37,51	2,01	5,7
Rahoituserät, netto	0,39	0,55	0,46	0,57	0,34	-0,23	-40,4
Vuosikate	2,07	1,75	4,07	3,79	3,44	-0,35	-9,2
Poistot ja arvonalentumiset	2,19	2,31	2,40	2,41	2,45	0,04	1,7
Vuosikate - poistot	-0,13	-0,56	1,68	1,38	0,99	-0,39	-28,3
Tilikauden tulos	-0,11	-0,16	1,76	1,49	1,16	-0,33	-22,1
Nettoinvestoinnit	-2,78	-2,73	-3,32	-2,88	-2,09	-0,79	-27,4
Vuosikate - nettoinvestoinnit	-0,72	-0,99	0,75	0,91	1,35	0,44	48,3
Lainakanta	16,73	18,42	19,03	19,13	18,69	-0,44	-2,3
Rahavarat	4,88	5,06	6,45	6,50	6,97	0,47	7,2
Taseen kertynyt ali-/ylijäämä	11,26	11,09	12,58	13,86	14,92	1,06	7,6
Veroprosentti, painotettu	19,87	19,90	19,96	20,02	20,01		-0,01 %-yks.

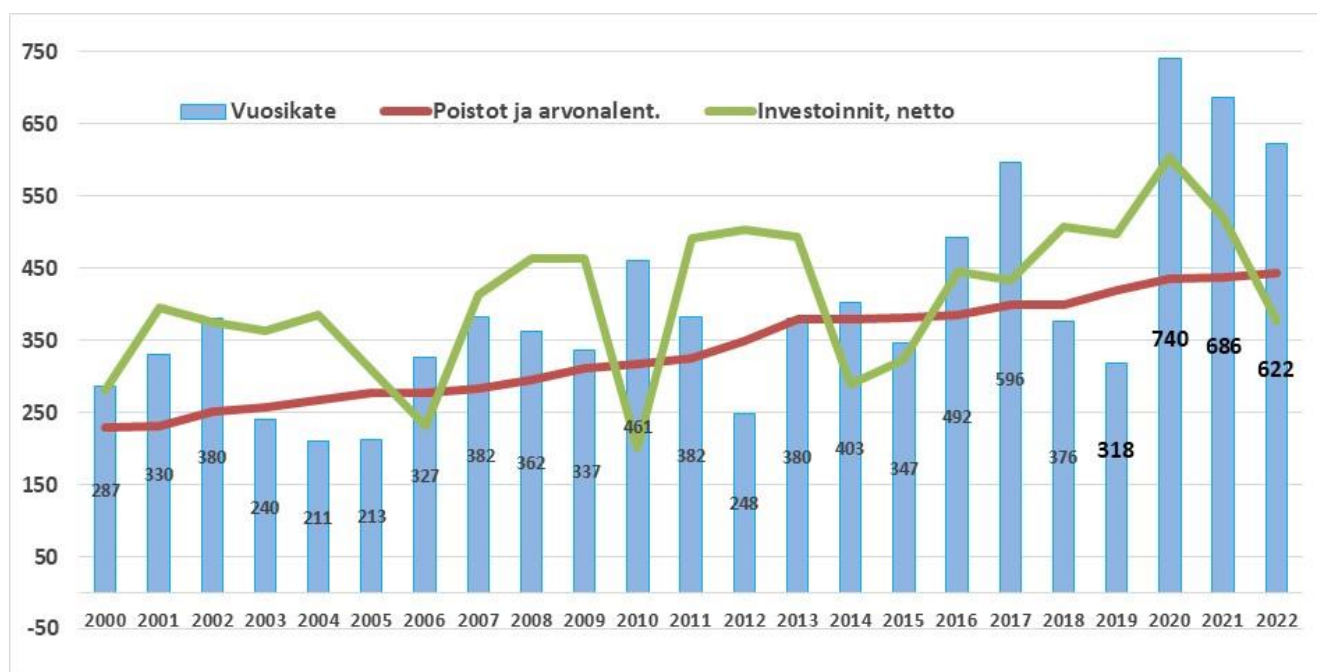
Valtionosuudet kasvoivat noin 660 miljoonalla euroa eli 6,5 prosenttia. Tämä johtui muun muassa hallitusohjelman mukaisten tehtävänlaajennuksista, valtionosuuksien tason korotuksesta ja indeksitarkistuksesta. Kuntien verotulot kasvoivat yli 5 prosenttia. Tästä kunnallisveron tuotto kasvoi 5,1 prosenttia, osuus yhteisöverosta 6,5 prosenttia (kunnilla vuosina 2020 ja 2021 ollut 10 prosenttiyksikön korotus aiheutti vielä viime vuonna noin 205 miljoonan euron lisätulon) ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi (6,2 %).

Kuvio 5. Kuntien verorahoituksen kuntakoryhmittäin vuosina 2019-2022, €/asukas

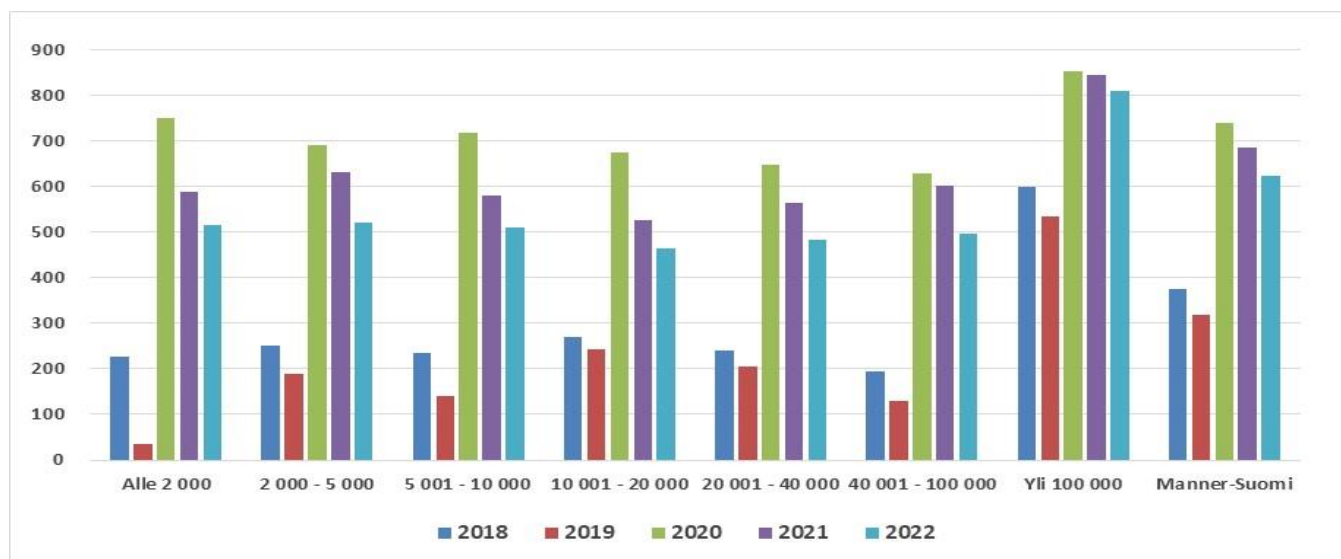
Verotulojen kasvu oli sitä parempaa mitä suurempi kuntakoryhminen. Verotulot kasvoivat yli 100 000 asukkaan ryhmässä 6,7 prosenttia ja pienimmässä (alle 2 000 asukasta) ryhmässä 2,7 prosenttia. Vastaavasti valtionosuuksissa kasvu oli prosentuaalisesti tarkastellen varsin tasaista. Tämä teki sen, että verorahoituksen (verot ja valtionosuudet yhteensä) kasvu oli kuntaryhmittäin tarkastellen varsin saman suuruista (kuvio 5.)

Kuvio 6. Kuntien tulorahoituksen riittävyys vuosina 2000-2022, €/asukas

Vuosikate heikkeni kaikissa kuntakoryhmissä, kuten se oli heikentynyt kaikissa ryhmissä vuonna 2021 (kuvio 7). Kaikissa ryhmissä vuosikate ylitti vielä poistotason. Alin vuosikate oli edelleen 10 001 – 20 000 asukkaan ryhmässä. Tässäkin ryhmässä vuosikate oli noin 466 euroa/asukas ja vuosikate kattoi poistoista noin 140 prosenttia. Kuntakoryhmien väliset erot vuosikatteen määrässä (euroa/asukas) vaihtelevat suuresti. Suurin pudotus oli 40 000 – 100 000 asukkaan ryhmässä (-121 €/as,) ja pienintä 20 000 - 40 000 ryhmässä (-2 €/as.). Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 14 kappaletta ja niistä 10 oli alle 6 000 asukkaan kuntaa, loput alle 20 000 asukkaan kuntaa.

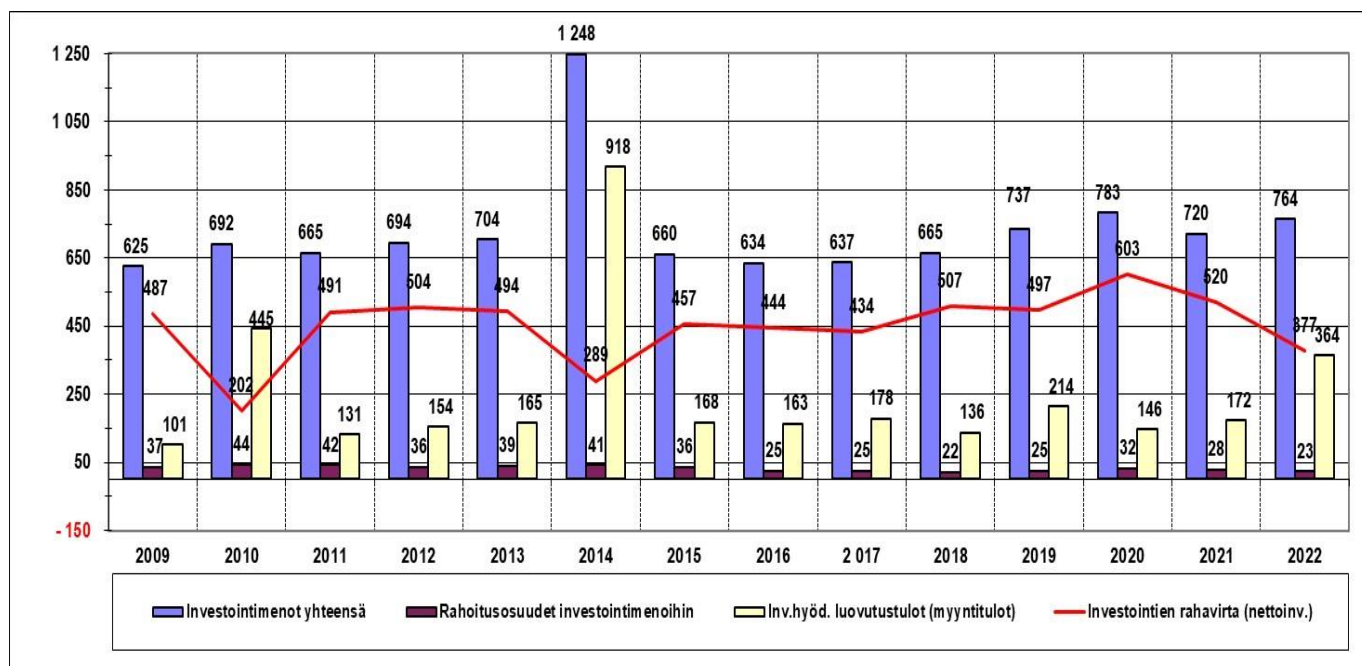
Kuvio 7. Vuosikate kuntakokoryhmittäin vuosina 2018-2022, €/asukas

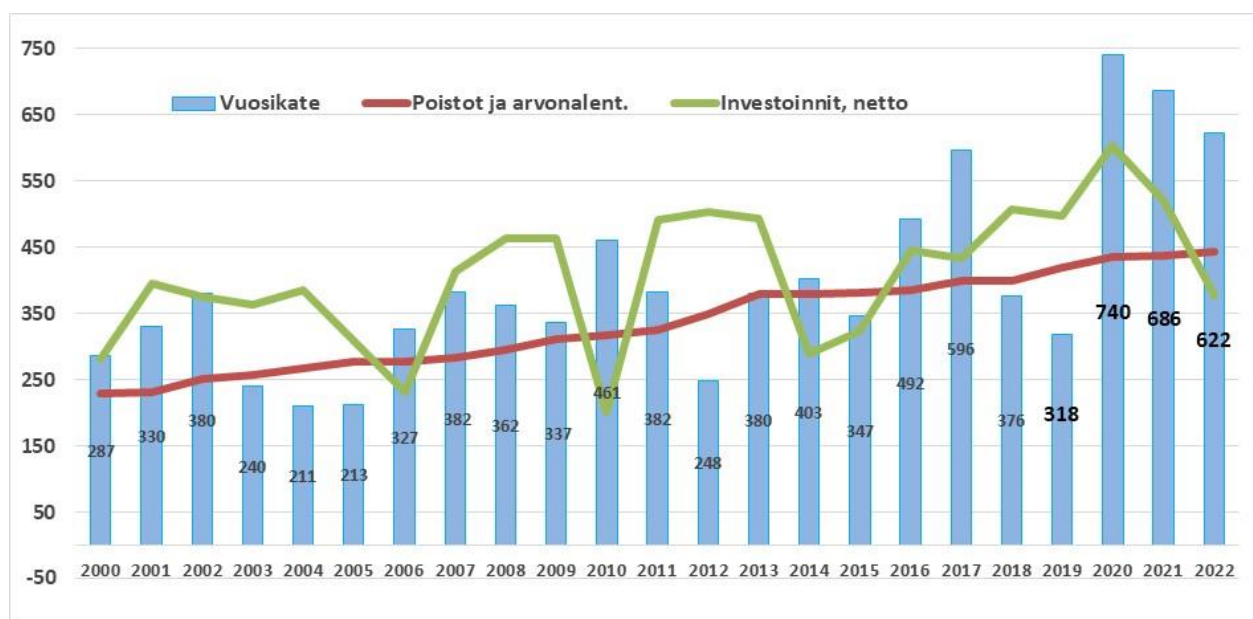
Kuntien lainakanta väheni ensimmäistä kertaa koko 2000-luvun aikana noin 410 milj. euroa eli -2,1 prosenttia vuonna 2022 prosenttia (kuviokuva 8.). Lainakanta laski noin 18,719 mrd. euroon eli 3 383 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 135 kunnassa, kuten oli tilanne myös vuosina 2020 ja 2021. Erot kuntien välillä ovat suuret: Enonkoskella, Hirvensalmella ja Kauniaisissa kunnalla ei ollut vuonna 2022 lainkaan lainaa, kun taas Lestijärvellä sitä oli noin 16 496 euroa/asukas.

Kuntien nettoinvestoinneissa tapahtui selkeä lasku, joka johtui pääasiassa Helsingin kaupungin erittäin suurista investointihyödykkeiden luovutustuloista (Helsingin kaupungin liikennelaitoksen yhtiöittäminen). Helsingin luovutustulot olivat noin 855 milj. euroa viime vuonna. Lisäksi vaikuttivat kuntien suorittamat sosiaali- ja terveystilojen myynnit. (Brutto)investoinnit sen sijaan kasvoivat vuoden 2021 3,94 mrd. eurosta viime vuoden 4,20 mrd. euroon (kuviokuva 7).

Kuvio 8. Kuntien investoinnit 2009-2022, euroa/asukas

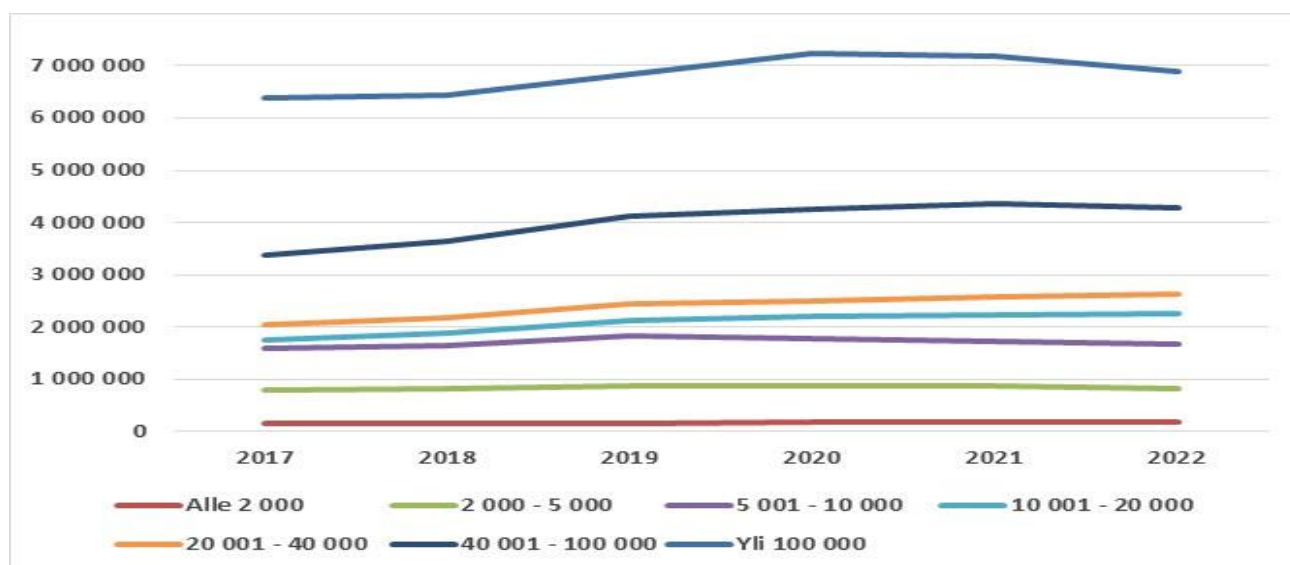
Kuvio 9. Kuntien lainakanta ja rahavarat sekä nettovelka 2000-2022, €/asukas

194 kunnassa lainakanta väheni viime vuonna (180 kuntaa vuonna 2021). Yhdeksän suurimman kaupungin lainakanta pysyi kuitenkin lähes aikaisempien vuosien tasolla ollen noin 38 % Manner-Suomen kuntien lainoista. Myös uudesta lainasta tämä ryhmä otti selvästi yli puolet, kuten tavallisesti.

Kuntakoryhmittäin tarkasteltuna lainakanta väheni yli 100 000 asukkaan kuntakoryhmissä noin 310 milj. euroa ja prosentuaalisesti suurinta väheneminen oli alle 6 000 asukkaan kuntakoryhmissä. Euroa/asukas tarkastellen korkein lainakanta on edelleen 40 000-100 000 kokoryhmissä (4 067 €/as.) ja pienin 2 000 – 5 000 asukkaan ryhmässä (2 904 €/as.). Kuntien rahavarat hieman kasvoivat viime vuonna, joten näin kuntien nettovelka (lainakanta - rahavarat) laski vuoden 2021 tasosta.

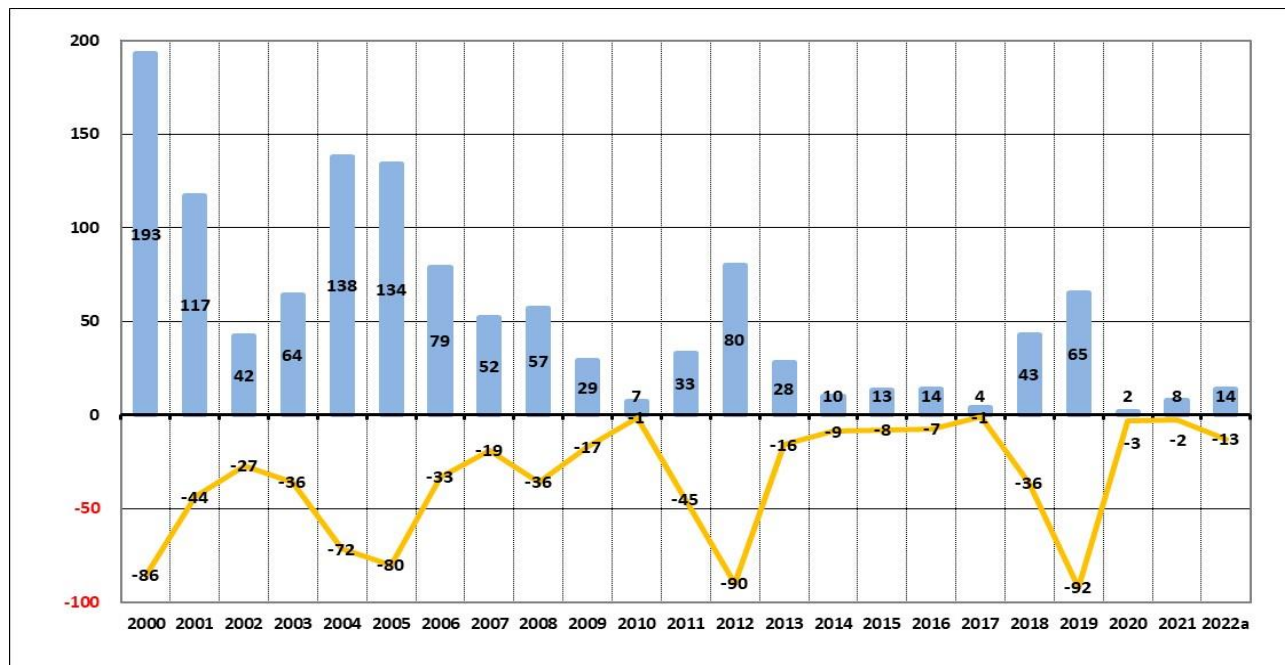
Kuvio 10. Kuntien lainakanta kuntakoryhmittäin vuosina 2017-2022, milj. euroa

Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä jatkoi kasvuaan, määrä nousi 14 kuntaan. Negatiivisen vuosikatteen kuntia oli 8 vuonna 2021, kun vuonna 2020 niitä oli vain kaksi. Yhteenlaskettu negatiivinen vuosikate oli

noin -12,5 milj. euroa, kun se vuonna 2021 oli -2,0 milj. Negatiivisten kuntien joukosta 12 on alle 6 000 asukkaan maaseutumaista kuntaa ja kaikki 14 alle 10 000 asukkaan kuntaa. Negatiivisen vuosikatteen kunnat ovat pääsääntöisesti nopeasti väestöään menettäviä (yli -2,0 %/v) kuntia.

Kuvio 11. Negatiivisen vuosikatteen kunnat (kpl) ja negatiivisen vuosikatteen määrä, milj. euroa

Vuonna 2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan kuntien tulee kattaa vuoden 2015 taseen kertynyt alijäämä neljässä vuodessa tai jos sitä oli yli 500 euroa/asukas, niin kuudessa vuodessa eli vuoden 2022 loppuun mennessä. Nyt kuntien on katettava myöhempinä vuosina tullut alijäämä neljässä vuodessa.

Kuntia, joilla oli taseessa kertynyttä alijäämää, on vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaan 18, kun vuonna 2020 niitä oli yli tuplasti enemmän eli 28 (14 vuonna 2021). Mutta alijäämän yhteismäärä nousi kuitenkin edellisvuodesta niiden ollessa vuonna 2022 yhteensä noin -79,6 miljoonaa euroa (-72,8 milj. € vuonna 2020), kun vielä vuonna 2019 määrä oli -252 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 alijäämäisten kuntien määrä oli 40. Mikkelin kaupungin osuus vuoden 2022 kertyneestä alijäämästä on noin 55 prosenttia. Osuus oli aika vastaava myös vuonna 2021.

Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan konsernien lisäksi myös kuntiin. Vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden perusteella kahdella kunnalla on taseessa yhä vuoden 2015 taseeseen kertynyttä alijäämää, joka olisi tullut kattaa vuoden 2020 tai 2022 loppuun mennessä kuntalain mukaisessa 4 tai 6 vuoden periodissa. Toinen on Haapajärven kaupunki. Haapajärven kanssa on tehty arviointimenettelyssä useampien vuosien talouden tasapainottamissuunnitelma. Vuoden 2022 tietojen mukaan alijäämän kattaminen on tapahtunut, kuten arviointimenettelyssä on edellytetty. Toinen on Kauhajoen kaupunki, jolla oli vuonna 2015 yli 500 euroa/asukas alijäämää ja kattamisaikaa vuoden 2022 loppuun asti. Kauhajoen kaupunki on toimittanut keväällä aikana ministeriöön asiapapereita, joilla on osoittanut sen, että alijäämä on hoidettu omaisuuden myyneillä keväällä 2023 aikana.

Näiden lisäksi on Lemminkäinen kunta, jolla on ollut taseessa kertynyttä alijäämää vuodesta 2017 lähtien ja se olisi ollut katettava vuoden 2022 loppuun mennessä. Arviointimenettelyn aloittaminen on harkinnassa.

Lisäksi kolmella kunnalla (Kemi, Mikkelin ja Pertunmaa) on ollut yhtäjaksoisesti alijäämää vuodesta 2018 ja niiden on saatava se katettua vuoden 2023 loppuun mennessä.

Kuntayhtymät – tulos pysyi positiivisena, investoinnit ja lainat kasvussa

Kuten kuntien myös kuntayhtymien raportoinnin tiedoissa oli puutteita. Tiedot olivat saatavilla kaikkiaan 120 kuntayhtymästä ja 5 puuttuvan kuntayhtymän tiedot imputoitiin vuoden 2021 tilinpäätöstiedoilla. Tarkastelun pohjana on siis yhteensä 125 kuntayhtymän tiedot.

Kuntayhtymien vuosikate pysyi lähes edellisvuoden tasolla ollen 809 milj. euroa, kun vuonna 2021 se oli 822 milj. euroa. Vuosikatteen lievästä heikkenemisestä huolimatta vuosikate riitti kattamaan poistot edellisvuoden tapaan. Tilikauden tulos säilyi selvästi positiivisena ollen 110 milj. euroa, jossa parannusta tilinpäätösarvotietoon 70 milj. euroa. Vuonna 2021 tulos oli positiivinen 160 milj. euroa. Negatiivisen vuosikatteen kuntayhtymien määrä pysyi edellisvuoden tasolla ollen 15, kun edellisvuonna määrä oli 13. Myös em. kuntayhtymien negatiivisen vuosikatteen euromäärä, -13,9 milj. euroa, oli edellisvuoden tasolla. Tilikauden tulos oli negatiivinen 51 kuntayhtymällä kun edellisvuonna määrä oli 45.

Tilinpäätösarvotiedoista poiketen sekä toimintatuotot että –kulut kasvoivat varsin voimakkaasti molempien kasvun ollessa noin 6 prosenttia. Kasvut olivat siis lähes edellisvuoden tasolla. Tilinpäätösarvotietojen mukaan tuottojen kasvu oli vain 2 ja kulujenkin vain 2,7 prosenttia, minkä johdosta vuosikate oli arviotiedoissa reilut 90 milj. euroa heikompi kuin lopullisissa tilinpäätöksissä.

Toimintatuotot kasvoivat merkittävästi, kaikkiaan 1,06 mrd. euroa, mikä johtui pääosin myyntituottojen voimakkaasta kasvusta. Tuotot kasvoivat tilinpäätösarvotiedoista peräti noin 700 milj. euroa. Myyntituottojen kasvu oli 1,24 mrd. euroa koostuen pääosin sairaanhoitopiireistä. Sen sijaan tuet ja avustukset vähenivät noin 260 milj. euroalla, mikä johtuu pääosin valtion koronatuken vähenemisestä. Vuonna 2021 koronaan liittyviä valtionavustuksia maksettiin kuntasektorille sosiaali- ja terveysministeriön toimesta lähes 1,1 mrd. euroa, josta kuntayhtymien osuus n. 330 milj. euroa, ja valtiovarainministeriön toimesta 137 milj. euroa kohdennettuna sairaanhoitopiireille. Vuonna 2022 koronaan liittyvät valtionavustukset olivat selvästi pienemmät eli n. 460 milj. euroa, josta kuntayhtymien osuus oli n. 128 milj. euroa. Em. avustukset myönnettiin sosiaali- ja terveysministeriön toimesta.

Toimintakulujen kasvu oli 1,05 mrd. euroa eli 6,1 prosenttia edellisvuodesta. Kulut olivat noin 590 milj. euroa suuremmat kuin tilinpäätösarvotiedoissa. Eryteisesti henkilöstökulut kasvoivat merkittävästi, 6,9 prosenttia. Palvelujen ostoissa oli myös selvää kasvua, kasvun ollessa 5,7 prosenttia.

Toimintatuottojen ja –kulujen muutosten lopputulemana toimintakate vahvistui hieman edellisvuodesta eli noin 9 milj. eurolla.

	2019 TP	2020 TP	2021 TP	2022 TP	Muutos 2021-2022 mrd. euroa	Muutos 2021-2022 prosenttia	Muutos, 2020- 2021, %
Toimintatuotot, sis. valm. om. käyt.	16,56	16,99	18,20	19,26	1,06	5,8 %	7,1 %
Toimintakulut	15,90	16,28	17,33	18,38	1,05	6,1 %	6,5 %
Toimintakate	0,66	0,71	0,87	0,88	0,01	1,0 %	21,6 %
Vuosikate	0,58	0,62	0,82	0,81	-0,01	-1,6 %	32,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	0,62	0,68	0,68	0,72	0,03	4,7 %	0,6 %
Vuosikate - poistot	-0,04	-0,06	0,14	0,09	-0,04		
Tilikauden tulos	-0,04	-0,06	0,16	0,11	-0,05	-31 %	161,4 %
Nettoinvestoinnit	-1,30	-1,38	-1,24	-1,55	0,31	25,3 %	-10,1 %
Investointimenot, brutto	-1,35	-1,45	-1,38	-1,69	0,31	22,8 %	-4,9 %
Vuosikate - nettoinvestoinnit	-0,71	-0,76	-0,42	-0,75	-0,33		
Toiminnan ja inv. rahavirta	-0,76	-0,79	-0,40	-0,73	-0,33	-82,6 %	
Lainakanta	4,67	5,51	6,16	7,17	1,01	16,4 %	11,9 %
Rahavarat	1,21	1,45	1,61	1,75	0,14	8,8 %	10,8 %
Taseen kertynyt ali-/ylijäämä	0,79	0,75	0,93	1,01	0,08	8,4 %	24,4 %

Nettoinvestoinnit kasvoivat merkittävästi edellisvuodesta. Nettoinvestoinnit kasvoivat 314 milj. eurolla (25 %) noin 1,55 mrd. euroon. Kasvu selittyy sairaanhoitopiirien investointien kasvulla, kun taas muilla kuntayhtymillä investoinnit olivat jopa lievässä laskussa. Koska vuosikate heikkeni lievästi ja investoinnit kasvoivat, vuosikate alitti nettoinvestointien määrän 0,75 mrd. eurolla. Edellä mainittu vaje sekä sairaanhoitopiirien suuret investoinnit vaikuttivat siihen, että kuntayhtymien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi reilun miljardi euroa (16,4 %) lähes 7,2 mrd. euroon. Sairaanhoitopiireissä kasvua oli lähes 950 milj. euroa (24,2 %).

Taseen kertynyt ylijäämä kasvoi noin 80 milj. eurolla hieman yli miljardiin euroon. Kuntayhtymiä, joilla on taseessa kertynyttä alijäämää, oli 15, kun edellisvuonna määrä oli 16. Kertyneen alijäämän yhteismäärä sen sijaan laski reilulla 90 milj. eurolla noin -24 milj. euroon.

Kuntayhtymätyypeittäin tarkasteluna vuosikate pysyi kaikissa tyypeissä lähes edellisvuoden tasolla, kun vielä tilinpäätösarvotietojen mukaan erityisesti sairaanhoitopiireillä oli heikennystä edellisvuoteen noin -117 milj. euroa. Sairaanhoitopiirien tilanteen selvä parantuminen tilinpäätösarvotiedoista selittyy sillä, että arviotiedoista oletettavasti puuttuivat pitkälti jäsenkuntien tilikauden loppulaskutustiedot mukaan lukien sote-uudistuksesta johtuva kertyneiden alijäämien kattamisvelvoite. Tämä taas näkyy jäsenkuntien toimintakulujen kasvuna suhteessa tilinpäätösarvotietoihin.

Sairaanhoitopiirien toimintatuottojen kasvu ylitti noin 14 milj. eurolla –kulujen kasvun, kun vielä tilinpäätösarvotietojen mukaan toimintakulut kasvoivat noin 100 milj. euroa enemmän kuin toimintatuotot. Sairaanhoitopiirien toimintatuotot kasvoivat edellisvuodesta noin 851 milj. euroa (6,7 %) ja –kulut noin 837 milj. euroa (6,9 %).

Taulukko 3. Toimintatuotot ja -kulut kuntayhtymätyypeittäin 2020 - 2022, 1 000 euroa

Toimintatuotot, 1000 €	TP2020	TP2021	TP2022	Muutos	Muutos, %
Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä	16 980 281	18 188 836	19 250 378	1 061 542	5,8 %
Sairaanhoitopiirit yhteensä	11 752 539	12 630 616	13 481 443	850 827	6,7 %
Erytishuoltopiirit yhteensä	294 577	315 338	322 034	6 696	2,1 %
Maakuntien liitot yhteensä	119 157	125 013	128 200	3 187	2,5 %
Koulutuskuntayhtymät yhteensä	1 153 689	1 155 297	1 194 188	38 891	3,4 %
Muut	3 660 319	3 962 572	4 124 512	161 940	4,1 %

Toimintakulut, 1000 €	TP2020	TP2021	TP2022	Muutos	Muutos, %
Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä	16 275 937	17 329 894	18 383 249	1 053 355	6,1 %
Sairaanhoitopiirit yhteensä	11 415 637	12 173 545	13 010 368	836 823	6,9 %
Erytishuoltopiirit yhteensä	282 131	296 488	314 994	18 506	6,2 %
Maakuntien liitot yhteensä	114 842	124 317	130 760	6 443	5,2 %
Koulutuskuntayhtymät yhteensä	1 002 811	1 060 490	1 100 906	40 416	3,8 %
Muut	3 460 516	3 675 055	3 826 221	151 166	4,1 %

Maakuntien liittojen sekä vuosikate että tilikauden tulos olivat ainoana ryhmänä negatiiviset. Tilikauden tulos heikkeni suhteellisesti eniten koulutuskuntayhtymissä ja tulos jäikin niiden osalta kokonaisuudessaan selvästi negatiiviseksi (-15,5 milj. euroa).

Taulukko 4. Vuosikate ja tilikauden tulos kuntayhtymätyypeittäin 2020 - 2022, 1 000 euroa

Vuosikate, 1000 €	TP2020	TP2021	TP2022	Muutos	Muutos, %
Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä	620 677	821 785	808 866	-12 919	-2 %
Sairaanhoitopiirit yhteensä	315 323	479 464	472 317	-7 147	-1 %
Erytishuoltopiirit yhteensä	11 877	18 253	8 629	-9 624	-53 %
Maakuntien liitot yhteensä	4 315	603	-2 894	-3 497	-580 %
Koulutuskuntayhtymät yhteensä	149 710	96 239	89 862	-6 377	-7 %
Muut	139 452	227 226	240 952	13 726	6 %

Tilikauden tulos, 1000 €	TP2020	TP2021	TP2022	Muutos	Muutos, %
Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä	-55 275	156 842	108 670	-48 172	31 %
Sairaanhoitopiirit yhteensä	-88 627	67 743	50 409	-17 334	-26 %
Erytishuoltopiirit yhteensä	5 015	10 963	1 098	-9 866	-90 %
Maakuntien liitot yhteensä	3 174	-537	-3 920	-3 382	-629 %
Koulutuskuntayhtymät yhteensä	48 195	1 300	-15 481	-16 781	-1291 %
Muut	-23 032	77 373	76 564	-809	-1 %

Sairaanhoitopiirit olivat ainoa ryhmä, jolla oli taseessa edelleen kertynyttä alijäämää yhteensä vajaa -17 milj. euroa, vaikkakin alijäämän määrä aleni edellisvuodesta noin 16 milj. eurolla. Kun alijäämässä otetaan huomioon myös muut omat rahastot ja vapaaehtoiset varaukset, niin sairaanhoitopiireillä ei ole enää kattamatonta

alijäämää jäljellä vuonna 2022. Sairaanhoidopiirien tuli siis kattaa kertyneet alijäämät vuonna 2022 sote-uudistuksen johdosta.

Taulukko 5. Taseen kertynyt yli-/alijäämä kuntayhtymätyypeittäin 2020 – 2022, 1 000 euroa

Taseen kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	TP2020	TP2021	TP2022	Muutos	Muutos, %
Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä	751 888	934 308	1 012 668	78 359	8,4 %
Sairaanhoidopiirit yhteensä	-124 464	-32 665	-16 644	16 021	49,0 %
Erytishuoltopiirit yhteensä	21 697	30 770	23 067	-7 703	-25,0 %
Maakuntien liitot yhteensä	22 772	22 870	20 965	-1 905	-8,3 %
Koulutuskuntayhtymät yhteensä	506 921	516 929	516 401	-528	-0,1 %
Muut	324 962	396 404	468 878	72 474	18,3 %

Kuten aiemmin on todettu, kuntayhtymien nettoinvestoinnit kasvoivat lähes yksinomaan sairaanhoidopiirien investoinneista johtuen. Myös erityishuoltopiirien nettoinvestoinnit kasvoivat hieman. Sairaanhoidopiirien nettoinvestoinnit kasvoivat lähes 45 prosenttia, noin 374 milj. eurolla yhteensä 1,2 mrd. euroon. Sen sijaan esimerkiksi koulutuskuntayhtymissä nettoinvestoinnit vähenivät 34 milj. eurolla noin 77 milj. euroon. Sairaanhoidopiirit korkea investointitaso heijastuu myös lainamäärään eli niiden lainakanta kasvoi lähes 950 milj. eurolla (24,2 %) noin 4,9 mrd. euroon. Vuonna 2021 sairaanhoidopiirien lainat kasvoivat noin 540 milj. eurolla (15,9 %). Sairaanhoidopiirien osuus kaikista kuntayhtymien lainoista kasvoi 4 prosentilla noin 68 prosenttiin eli niiden osuus kattaa noin 2/3 kaikista kuntayhtymien lainoista. Tosin sairaanhoidopiirien ja erityishuoltopiirien lainat siirtyivät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille.

Taulukko 6. Nettoinvestoinnit ja lainakanta kuntayhtymätyypeittäin 2020 – 2022, 1 000 euroa

Nettoinvestoinnit, 1000 €	TP2020	TP2021	TP2022	Muutos	Muutos, %
Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä	-1 380 447	-1 241 144	-1 554 740	313 596	25,3 %
Sairaanhoidopiirit yhteensä	-922 661	-835 876	-1 209 640	373 763	44,7 %
Erytishuoltopiirit yhteensä	-19 325	-3 628	-11 518	7 890	217,5 %
Maakuntien liitot yhteensä	-2 318	-8 158	606	-8 765	-107,4 %
Koulutuskuntayhtymät yhteensä	-98 712	-111 818	-77 428	-34 391	-30,8 %
Muut	-337 431	-281 664	-256 761	-24 902	-8,8 %

Lainat, 1000 €	TP2020	TP2021	TP2022	Muutos	Muutos, %
Manner-Suomen kuntayhtymät yhteensä	5 506 628	6 164 766	7 174 204	1 009 438	16,4 %
Sairaanhoidopiirit yhteensä	3 380 707	3 919 594	4 866 615	947 021	24,2 %
Erytishuoltopiirit yhteensä	101 067	95 762	96 293	531	0,6 %
Maakuntien liitot yhteensä	336	288	240	-48	-16,7 %
Koulutuskuntayhtymät yhteensä	141 319	136 877	150 682	13 806	10,1 %
Muut	1 883 199	2 012 246	2 060 374	48 128	2,4 %

Kuntalain mukaan alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan kuntien lisäksi myös kuntayhtymiin, jonka mukaan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Mikäli em. alijäämää ei ole saatu katetuksi ao. määräajassa, valtiovarainministeriö voi käynnistää kuntalain 119 §:n mukaisen arviointimenettelyn. Vuoden 2022 tilinpäätöstietojen mukaan

tällaisia kuntayhtymiä on kaksi. Molempien kuntayhtymien tilanne oli vastaava jo vuoden 2021 tilinpäätösten perusteella ja ne ovatkin jo laatineet suunnitelmat alijäämän kattamiseksi.